

TILLMANN ÁRMIN

Görbék

Görbéknek mondjuk azokat a pontok összességéből álló vonalakat, felületeket, melyek nem egyenesek, hanem kanyart vesznek vagy görbületük van. Élettörténetre vonatkoztatva ezek olyan idősíkok, események, amelyek, ha nem is hurkolódnak teljesen önmagukba, de visszautalnak egyes eseményekre vagy egy kiindulópontra – úgy is felfoghatóak, mint az önazonosság felidézésére és rögzítésére tett kísérletek.

A horizont egyenes, mert a távlatok görbületei már letűnnek a hegyek mögött. Az én feladatomban ebben a rövid írásban, hogy megmutassam ezeket a letűnő görbéket. Egyenesen visszakanyarodunk.

(1) Hirtelen szomorú lettem. Azért vagyok szomorú, mert magányos vagyok, vagy azért, mert valami rosszat csináltam? Nem tudom. Halkan, sósan gurulnak le a könnycseppek az arcomon. A számhoz közeledve már csiklandoznak is. Még várok egy keveset, majd kinyújtom a nyelvem, és lenyalintom őket, szép sorjában. Egyesével. Csepp. Csepp. De egyre többen lesznek. Ami eddig néma volt, most hangosan történik. Elfog a sírás. Zihálok. Feltör belőlem a fájdalom. Belefúrom magam a kis-párnába. Mellettem a mókus. A mókust püfölöm, utána simogatom és engesztellem. Nagyon sajnálom, hogy püföltem. De a mókus nem harszik, megbocsát. Én viszont továbbra is érzem a bűntudatot, hogy püföltem. Feltörnek újra a könnyek. Szidom magam, hogy én vagyok a legügyetlenebb, leggonoszabb ember a világon. Ez rosszul esik nekem, de méltán esik rosszul. Sírok tovább.

(2) A levest kanalazzuk. Mindenki szépen kanalazza a maga levesét. Miért kanalazza mindenki szépen és csendben a maga levesét? Én szeret-

nék mások leveséből is enni. Vajon a többiek levese finomabb, mint az én levesem? Unom a hagymalevest. Csíp, és akkor folyik a könnyem. És rossz az állaga a hagymának. Szeretnék belekanalazni legalább a növérem levesébe. *Hanna, megkóstolhatom a levesedet? De hát neked is van saját levesed, nem? Ez igaz. Jó, mindegy, akkor hagyjuk.* Akkor kanalazom szépen tovább a levesemet. De a leves még mindig forró, és olyankor fújni kell, úgy hűvösebb lesz. Fújom, de túl erősen csinálom, és kimegy a terítőre. Anya rám szól, hogy ezt rosszul csinálod. Fújjad gyengébben. Nem fújom. Csak azért sem fújom gyengébben. Mindenki úgy fújja, ahogy neki jólesik. Nem kell nyüstölni. Kanalazom tovább a levesemet, de most már óvatosabban. Egy ponton lenyalom a kanalat, és leteszem a lenyalt kanalat a szalvétára. Megfogom a leveses tálkát a tetejénél, ahol már lepadt a leves szintje, és a magasba emelem. Hirtelen, mikor senki nem figyel oda, megfordítom a tálat, és érzem, ahogy a meleg hagymaleves végigcsorog a hajamon, le az államig, majd onnan tovább, egyre lejjebb...

(3) Délelőtt van. Tíz óra lehet. A reggeli kör után, mialatt bent vagyunk, kimegyünk játszani. Imádom a homokozót. A János bácsi minden reggel felássza nekünk a homokozót. Soha nem látni, mikor ássa fel a homokozót. Valószínűleg akkor áshatja fel, amíg mi bent vagyunk és rajzolunk vagy körben ülünk a nagy, szürke szőnyegen, és az óvónéni kérdéseire kell válaszolnunk.

Egyik nap korábban jövünk ki az udvarra. Még el lehet kapni az utolsó mozdulatait a János bácsinak. Élvezettel nézem, ahogy lapátolja a homokot. Szeretnék én is olyan nagy lenni, mint a János bácsi, és ezt a munkát csinálni. Lapátolni szeretnék én is. Jó, hogy felássza nekünk a homokozót a János bácsi, mert a homok délutánra a sok játszástól, túrástól-ásástól egészen elfárad. Kiszikkad a homok. A nap úgy kisüti, hogy semmi nedvesség nem marad benne. A kiszáradt homokkal viszont nem lehet jól játszani. Nem lehet formákat készíteni vele. Csak szórni lehet. Egymás szemébe vagy szájába. A János bácsi keze nyomán viszont a homok nedves lesz. A homokozó teljesen átrendeződik. Egy hatalmas, nedves homokkupacot látok most. De a János bácsi ezután fogja a gereblyét és

elsimítja a homokot. A homokozó körül levő fák árnyékot adnak nekünk. Nagyon jó a nedves homokban ásni, várat építeni, a csillagformával csillagot kisütni a homokban. A fák csendesek és lombosak. Szeretem a fákat. Némelyik fára fel tudok kapaszkodni, bár ez általában nagyon nehezen megy. Van, hogy bakot kell tartunk egymásnak, hogy elérjük a fa első ágát. Ilyenkor homokos vagy sáros lesz a kezünk. Azt nem szeretem. De mégis megfogjuk a fa egyik ágát. Aki ügyesebb, fel tud mászni több ágra is. De szeretek homokvárat is építeni. Először mélyen leásunk a homokozóba. Itt már agyagos a föld, és nehéz ásni. A körmünk alá megy a homok. Az a cél, hogy átássunk a Föld túlsó felére. Kínánál fogunk kilyukadni. Sajnos nem tudunk olyan mélyre ásni, hogy elérjük Kínát. Az agyag után már a fák gyökereit kaparjuk a földben. A gyökerek vastagok és nem akarnak elszakadni. Közben a szemünkbe megy a homok. Néhány homokszem a számba is jut és harsog a fogaim alatt. Csupa homok lett a ruhám is. Kitérdeltem a nadrágom is. Nem tudom elszakítani a fák gyökereit. Ma sem fogok eljutni Kínába. Akkor építsünk várat! Visszatehetjük a lyukat, ahogy volt korábban. A még megmaradt nedves homokból formázunk várat. A száraz homok nem jó, mert széthullik a vár. A vár attól vár, hogy van bejárata és vannak folyosók is benne. Üreges. Úgy kell kifúrni a lyukat, hogy a vár közben ne omoljon össze. Két oldalról próbáljuk meg kifúrni a lyukat. Ahogy fúrok, egyszer csak valami meleget érzek, ami mozog is. Ahogy tovább fúrok, formálódni kezd ez a meleg valami. Ez a meleg valami meg is fog engem. Ez egy kéz. Igen, ez a Dani keze. Összeért a kezünk a fúrás közben. Úgy érzem, mintha két külön világ találkozna ebben a pillanatban.

(4) A rácsos ágyban fekszem. Apa szép álmokat kívánt nekem, és elment aludni. Nekem rácsos az ágyam. Ez az én kuckóm. A többiek nem alsznak rácsos ágyban, csak én. Mindentől megvéd. De néha úgy érzem, fogva is tart. Amikor ki kell mászni belőle, olyan, mint egy ketrec. Fehérre van festve ez a rácsos ágy. Csak úgy tudok kimászni a rácsos ágyból, hogy átvetem rajta a lábaimat és leugrom a parkettára. Nem könnyű ez a művelet. Hiába gyakorlom, a heréimet mindig megnyomom közben. Nagyon fájnak a heréim ilyenkor. Alighogy befeküdtem az ágyba, jobban

mondva, beestem a lábaim lendületétől az ágyba, máris ki akarok mászni belőle. De most délutáni pihenő van. Nem tudok elaludni. Izgatott vagyok. Kellene csinálni valamit. Addig nézem a plafont. A plafon deszkákból készült. Nagyon szeretem a deszkák mintázatait. Mindenütt máshol foltos. Göcsörtösek ezek a deszkák. Megpróbálom a göböket és a köztes tereket egy képpé formázni. Van, hogy sikerül egy kis képet kirajzolnom belőlük gondolatban. Közben a Nap elé egy felhő settenkedik. Hú, hirtelen de sötét lesz! Akkor elfog a vágy, hogy aludjam egy jót. Behunyom a szemem. Egy perc múlva elvonul a felhő, és újra nagyon világos lesz. Kinyitom a szemem. A szememmel anya könyvespolcára tévedek. Nem tudok olvasni. Nagyon jó lehet olvasni. A szüleim nagyon jól olvasnak. A nővéreim már évek óta tudnak olvasni. Jó lenne elolvasni, mi lehet ezekben a könyvekben. Sejtelmem sincs, mi lehet ezekben a könyvekben. Ha el tudnám olvasni ezeket a könyveket, nagyon okos lehetnék. De egyelőre nem tudom elolvasni, mi van ezekben a könyvekben. Majd ha nagyobb leszek, én is megtanulok olvasni. Az egyik polcon ül viszont egy fehér szobor. Ez egy faragvány. Buddha-szobor. Olyan törökülésben ül, amilyet én sosem tudnék. Annyira nevet, hogy már vicсорít. Nagyon jó kedve lehet, engem mégis megijeszt inkább. Soha nem szeretnék olyan boldog lenni, mint ő. Magam elé képzelek egy rakás szomorú jelenetet. De még akkor is ugyanígy nevet ez a szobor. Hihetetlenül dühít, hogy akkor is nevet és jókedvű, amikor én szomorú vagyok. Nincs rám tekintettel. Megunom ezt a folyton nevető alakot. Egy kicsit megrángatom a fehér cölöpöket az ágyon. Ebbe az ágyrácsba mindig beverem a heréimet. Nesztek! Hát én nem tudok most aludni, apa. Kikászálódok a délutáni pihenőidőben az ágyból, és a telefonhoz osonok. Felveszem a kagylót: egy monoton hang búg csak. Szeretnék beszélni valakivel. Elkezdek tárcsázni. Folyton azt mondja egy női hang, hogy a hívott szám nem kapcsolható. Hány számat kell megnyomni egymás után ahhoz, hogy valaki kapcsolható legyen? Próbálkozom tovább. Amíg nem sikerül, visszabeszélek a nőnek. Hihetetlenül idegesít ez a nő. Káromkodom. Előhívok minden csúnya szót az emlékezetemből, amit eddig tanultam az óvodában. A legjobbakat többször is elmondom egymás után. *Kurva. Fasz. Kurva. Fasz. Szarházi.* A nő mindig ugyanazt mondja a telefonban.

Mikor én káromkodom neki, még akkor is. *A hívott szám nem kapcsolható. Kérjük, ismételje meg hívását később.* Dühösen lecsapom a kagylót. Meg kell tudnom, hány számot kell leütnöm ahhoz, hogy valakit el tudjak érni. Szeretnék én is telefonbetyárkodni, mint a többiek.

(5) Ebédidő van. Már túl is vagyunk a sóska-főzeléken. De összehúzza a sóska a számat! Szeretem ezt a zöld színt. De olyan savanyú az egész. Túró Rudit kapunk. Túró Rudi a desszert. Nagyon szeretem a Túró Rudit. De két baja van: nem tudom kinyitni a papírját. Nem tudom, hogyan kell úgy megfogni, hogy kinyíljon. A srácok ügyesebbek, mint én. Nekik sikerül. Már majszolják a Túró Rudijukat. A másik baj az, ha sikerül is, rögtön nekiesem, és úgy hamar elfogy az egész. De van, aki beosztja. Egyesek előbb leeszik a finom csokis kérgét a Túró Rudinak, és utána harapják a túródarabokat. Valaki kinyitja nekem a Túró Rudimat. Rögtön befalom. Szeretem, ahogy szétmállik a túró és összekeveredik a nyállal a számban. Csokis-túrós massza. Majd legközelebb talán én is olyan beosztó leszek, mint a többiek.

(6) Nyár van. A rácsos ágyban fekszem. Olyan meleg van, hogy apa kinyitotta az ablakot. Bukóablak. Pont annyira bukik, hogy még ne törjön össze. Mintha a tücskök pont erre vártak volna. Rázendítenek. Hihetetlen ez a ciripelés. Cirpegnek. Prrrrrrrr-prrrrrrr. Prrrrrrrr-prrrrrrr. Prrrrrrrr-prrrrrrr. Prrrrrrrr-prrrrrrr. Jó, hogy ma este nem rakott be semmi zenét apa a lejátszóba. Ma élő zene van. Az ablakom alatt hegedülnek. Fejest ugrom ebbe a mozgó hangáradatba. Pont annyira merülök el benne, hogy... Kisütött a nap. Elaludtam a tücsökzenére. Most viszont ki kell kászálódni az ágyból.

(7) Egy hatalmas körben ülünk. A szürke szőnyegen. Nem szeretem Éva nénit. Nagyon hangos. A többi óvónéni sokkal halkabb. Kedvesebbek is. Éva néni valamiért üvölt velem. Megsemmisülten ülök ebben a körben. Előző nap azt kaptuk feladatul, hogy mindenki kérdezze meg otthon az anyja leánykori nevét. Elfelejtettem megkérdezni anyát, hogy hogyan hívják. Most eszembe jutott, és bánt, hogy nem kérdeztem meg. De

amúgy nem is értem ezt a feladatot. Nekem anya mindig is anya volt. Nem szorul magyarázatra. Nem kell semmiféle kiegészítés. Nem kell, hogy nevet viseljen, ha egyszer ő anya. Mondom Éva néninek, hogy anya az anyám. Éva néni elvörösödik, és egy újabb üvöltés következik. Tíz perc múlva a mellettem levőt faggatják. Egy kicsit megizzadtam ebben az üvöltőzésben. Bence pontosan megmondja, hogy az anyját hogy hívják.

(8) Ominál vagyunk. Csendespihenő. Már megint nem tudok elaludni. Oma horkol. Talán emiatt sem tudok elaludni. Nagyon hangosan horkol. Folyton ezekre a hangokra figyelek. Nem tudom kizárni őket a fejemből. Figyelem, ahogy ereszkedik és emelkedik a lélegzetvétele. Nagyon kell pisilnem is. Óvatosan kitakarózom. Nem akarok elosonni a fürdőszobáig, mert a konyhától kezdve hideg csempe van. Ha rájuk lépek, fázik tőlük a talpam. Ajtókat is ki kell nyitni hozzá. A kilincsek nyikorognak. A nagyszobában, ami a konyha és a fürdőszoba előtt van, egy gyönyörű leander áll. Lehúszom a nadrágomat, és belepisilek. Szép lassan adagolom, nehogy túlsorduljon a húgy a tálkában. Bár nagyon kell, mégis visszatartom. Oma tovább horkol. Megkönnyebbültem. Igazából nincs kedvem visszafeküdni és hallgatni Oma horkolását. Kiosonok a konyhába. Itt hideg a csempe, de pár szökkenés után már Rézi oma szobájának lábtörlőjén állok. Lenyomom a kilincset. Benyitok. A szobában Bibi ül Rézi oma ágya mellett. Rézi oma meglát, és elmosolyodik. Most nincs a kezében a botja. Pedig, ha akar valamit, mindig megmarkolja a botját és mutogat vele. Te erre menj, te azt hozd nekem, te maradj itt. Most senki nem mozdul, csak én állok a szoba közepén. Rézi oma mellett ott fekszik a légycsapó. Letolom a nadrágom és azt szeretném, ha Rézi oma vagy Bibi csapkodná a légycsapóval a fenekemet. Ez talán csak egyszer vagy kétszer történik meg, de elégedett vagyok. Azután a rekamié párnáiból hajókat gyártok, és a padlón ezeket magam elé vetve végigcsúszom. Két menetnél tovább nem juthatok, mert Oma beront, hogy én meg mit képzelek, és miért nem alszom. És hogy kerülök ide egyáltalán? Pucér fenékkal meg pláne! Oma visszaparancsol a szobába. De jó volt itt paskolósat és hajósat játszani.

(9) Szürkület van. A szomszéd Marcival vagyok, a Tárkony utcában. Közvetlenül a házunk mellett, egy villanyoszlopnál csigákat gyűjtök. A szomszéd Marci megkért, hogy gyűjtsek neki csigákat, mert azokat fel fogja robbantani. Így hát gyűjtök neki csigákat. Nemrég esett, ezért rengeteg a csiga az úttesten és a fűben. Nagyon sajnálom ezeket a csigákat. Roszszulesik, hogy fel fogjuk őket robbantani. A petárda nagyon veszélyes lehet, ha a csigák meghalnak tőle. Gyűjtök egy halomnyi csigát. Elszomorít, ahogy óvatosan, félnéken behúzzák a szarvaikat és visszavonulnak a házaikba. A kerítés aljához tesszük őket. A szomszéd Marci bekésszíti a petárdákat és meggyűjtja őket. Futok, ahogy csak a lábam bírja. Élvezem a futást, ahogy elfutok a robbanás elől. Mire visszatérek, nem fogad szép látvány. Egy halom nyálkás csigatörmelék fekszik ott. De a szomszéd Marci mondja nekem, hogy gyűjtsek még csigákat egy újabb robbantókörhöz. Hát gyűjtök neki csigákat...

(10) Este van már. Az ágyamban fekszem. Már nem a rácsos ágyban alszom, mert azt már kinőttem. Nagyobb lettem. Lett egy saját szobám. Ezüst betűkkel kiragasztottam az ajtóra, hogy *Ármin kuckója*. Éppen ezért ez nem is egy szoba, hanem egy kuckó. Keskeny, L alakú. Sokszor átszívít a szél a deszkákon, meg hallani az utcáról, amikor egy autó begyorsít vagy egy nagyot fékez, de én így is szeretem ezt a szobát. A falon egy nemezelt életfa lóg, amit a keresztanyám készített nekem. Próbálok elaludni. Rossz érzésekkel bújtam ágyba, mert feszült volt a hangulat a szüleim között. Anya Berlinbe fog menni, és rágta apa fülét, hogy menjen vele Berlinbe. Apa viszont nem akar most Berlinbe menni. Talán nem csak a berlini utazás megszervezése lehet itt a baj. Nem tudom, mi lehet itt a baj. Fekszem a hasamon, homlokom a kispárnámon. Egyszer csak hatalmas zajt hallok odalentről, a konyhából. Csörömpölés, égháború. Rögtön tudom, mi lehet az, úgyhogy elkezdek sírni, aztán elbőgöm magam. Üvöltözés, ordibálás. Apa tört-zúzott a konyhában, ebben egészen biztos vagyok. Lerohanok, mert már nem bírom ezt itt egyedül. A nagyszobában gyéren ég a lámpa, mindenki ül egy-egy fotelben. Szörnyű a hangulat. Mindenki teljesen levert és anya zokog. Hanna és Lili is sírnak. Anyát életemben először látom sírni. Megdöbrentő. Nagyon megijeszt

és elszomorít. Apa is ül egy karosszékből. Ő is magán kívül van, de nem sír. Haragszom rá. De egy idő után magához hív és az ölébe ültet. Aztán benézek a konyhába. Apa lerántott egy egész polcot tányérostul-üvegestül. Leírhatatlan a látvány, úgyhogy le sem írom.

(11) A nagyszobában ülök, a szőnyegen. Sötét a nagyszoba. Senki nem mondaná erre, hogy gyér a fény. Egyszerűen sötét van. Bámulok magam elé. Gondolkodom. Csak Hanna van otthon. Anya nincs otthon, mert dolgozik. Apa nincs otthon, mert valami dolga akadt a városban. Lili persze, hogy nincs otthon. Majd éjjel jön csak haza. Nemrég Hanna szobájában jártam. Bekopogtam hozzá, hogy nincs-e kedve játszani velem. Az íróasztalánál ült, és azt mondta, hogy most nem tud, mert tanulnia kell holnapra. Szomorúan becsukom az ajtót. Egy darabig pakolok a nagyszobában levő íróasztalomon, rendezem a papírokat, az összes ceruzát beleállítom szépen sorjában a ceruzatartó dobozba. Ki-behúrom az íróasztal fiókjait. Rendet teszek. Nagyon nehéz felhúzni azt a redőnyt, ami a fiókokat zárja le. Be is akad, mert elkezdett vetemedni. Meg is unom, úgyhogy leülök a nagyszobai perzsaszőnyegre. Belefúrom a sötétbe a tekintetem. Így nem zavar, hogy milyen tárgyat nézek. A sötétben bambulni nem zavaró, mert nincs élesség, tárgyak, mélység. Elhatározom, hogy mindig ki kell találnom valamit az unalom ellenére. El kell tudnom foglalnom magam, mert gyakran fordul elő, hogy senki nincs itthon. Vagy ha itthon is vannak, akkor is mindenki elfoglalt. Csak a cica van, meg én. De én okosabb vagyok, mint a cica, úgyhogy mindig ki kell találnom valamit ezekre az esetekre. És az is előfordulhat, hogy a cicának más dolga is akad, mint folyton dorombolni, amikor simogatom.

(12) A logopédus szobájában sötét van. Ez a szoba nagyon kicsi. Pont akkora, hogy a logopédus és én elférjek benne. A logopédus feladatokat ad, amiket szeretek megoldani. Ami nem megy, azt is megpróbálom. A logopédus kedves, de kihívások elé állít. Nem tudom, mit jelent az a szó, hogy logopédus. A sötétségen áthatol a logopédus néni asztali lámpája. Nekem nagyon nehezen megy az 's' és az 'sz' hangzók megkülönböztetése. Ha 'sz'-t mondok, hirtelen, találmra szökik a levegő a

két elülső fogam közt. A két elülső fogam közt nagy a hézag. Csúnya a két elülső fogam. Csúnyán ejtem az 'sz'-t és az 's'-t is. A logopédus néni segít a kiejtésükben. Azután jön az 'r'. Nagyon hosszan kell ejteni az 'r'-t, görgetni, pörgetni, mert az 'r' pergő hangzó. Rrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrr. Nem racsolok, de nehezen megy ez is. Nem tudom olyan szépen görgetni az 'r' hangzót, ahogy azt a logopédus néni kívánja. Egy idő után viszont megy az 'sz', az 's' és az 'r' is. Nem tudom, mennyi idő telhetett el, de fejlődtem. Egyik nap a mászókan hűsölök az árnyékban. A logopédus néni odajön hozzám, hogy kellene gyakorolnunk. Azt érzem, hogy minden próbát kiálltam már, és meg is mondom a logopédus néninek, hogy már nem szeretnék többet hozzá járni, mert készen vagyok. A logopédus néni beleegyezik és visszatér a sötét szobájába.

(13) Újabban Kelenföldre járok, logikaórára. Jó messze van tőlünk, úgy-hogy apu kocsival visz ki. Ő addig tesz-vesz, amíg vége nem lesz a logikaórának. A múltkor könyveket vásárolt egy antikváriusnál. A tanár a Mensa HungarQa társaság tagja, amit nem ismerek, de okos emberek lehetnek. Azt mondja, hogy a Mensa-tagok a világ legintelligensebb 2 százaléka tartoznak. Abban a reményben ülök a padban, hogy ha jól dolgozom, én is ebbe a 2 százaléka tartozom majd. Az órákon bonyolult logikai feladatokat kapunk, és a fiúk legtöbbször gyorsabbak nálam. Lányok nincsenek. Nekem nehezen mennek ezek a feladatok. Később azt is megtudom, hogy a feladatok megoldásához kell egyfajta pihenség és rossz humor is. Például nem tudom elhinni, hogy hogyan képes ez a tanár átlátni a falon. Azt mondom magamban, hogy ez nem lehetséges! Senki nem képes átlátni a falon. Később a felismerés laposan kúszik be a tudatomba, hogy tényleg ez a megfejtés: a tanár az óra elején egy Á betűt rajzolt grafittal a falra, és azt nézte, miközben azt mondta, hogy Á-t lát a falon. Minden helyesen megoldott feladatért pontot is oszt a tanár. Az óra legvégén jutalomban részesülünk. Ezt úgy kell elképzelni, hogy a tanár különféle csokikat borít a tanári asztalra, és abból lehet válogatni. Persze a legtöbb pontot szerzők elsőként válogathatnak, így hamar lenyúlják a jó csokikat. Nekem csak Kapucíner meg Amerikánó marad. Keserűen harapok bele az egyik ilyen csokiba. Sanyarú a sorsa a maradék 98 százaléknak.

(14) Délután van az óvodában. Unatkozom, de kigondoltam valamit. Elhátározásra jutottam, mert régóta izgat, hogy nézhet ki egy puncsi. Szeretnék valamit kérni Enikőtől. Enikőnek barna a haja, és nem különösebben szép. Odamegyek Enikőhöz és a fülébe súgom, hogy megmutatná-e nekem a punciját? Nagyon kíváncsi vagyok arra, hogy néz ki egy puncsi. Enikő nem mond nemet. Enikő azt mondja, hogy megmutatja, ha én is megmutatom neki a fütyimet. Nem sokkal később kikéretőzünk a vécére. Enikő letolja a nadrágját és megmutatja nekem a punciját. Ezután én is letolom a nadrágom és megmutatom neki a fütyimet. Azt érzem, hogy rosszat csináltam. De nem tudom megosztani senkivel, mert valami igazán rosszat csináltam. Apa délután jön értem, amikor vége az óvodának. Felültet a biciklire, mert van nekem külön ülés. Felteszi a szokásos kérdést, hogy mi volt ma az óvodában. Hazudok neki, és azt mondom, hogy jó volt. Semmi különös nem történt ma. Nagyon rosszul esik neki hazudni, mert tudom, hogy apa semmit sem sejt, és mindig olyan jóindulatú velem. Így telik a hazaút.

(15) Zongorázni tanulok. A Waldorfba új zongoratanár érkezett. Apával mentem a megbeszélésre, az új zongoratanár Kuba Róbert, és hangosan kiabálja az időpontokat, hogy milyen sávokban legyenek az órák. A szülők kézfeltartással jelzik, hogy mi jó nekik, és bekiabálással, hogy az nekik meg nem jó.

*

Az első zongoraóráim kezdődik Robival. Robi a nyírfa erezetű pianínóról leveszi a fedőlapot, és megmutatja, hogy mi teszi a zongorát. Itt vannak a kalapácsok, a nemezlap, a húrok stb. Rettentő érdekes és bonyolult gépezet ez a zongora. Korábban úgy mondtam, „bonyorult”, de kijavítottak, hogy bonyolultnak kell mondani. Robi fantasztikusan zongorázik. Talán emiatt nehéz is olyan egyszerű darabokkal kezdeni, mint a *Zongoraiskola I.* Itt is vannak jó darabok azért. Népdalfeldolgozásokat tanulunk (*Sötétes az erdő*), vagy műdarabokat, például Kabalevszkij *A bohócát*. Az ujjaim cse-nevészek, nem úgy mozdulnak, ahogy szeretném. Mire a fehér billentyűkkel megbarátkozom, jönnek a feketék. Nagy a távolság a kettő között, és

nehezen tudom megjegyezni az egyes hangok neveit. Kottát jó pár évig nem tudok olvasni, így mindig ellesem Robi mozdulatait. Emiatt nagyon gyorsan megtanulok egyes pozíciókat, kézfelrakásokat. Ha unatkozom, Robi játszik velem. Előkapja a zongoráját, amire körben egy Mozart-darab részlete van rávésve. A ceruzát forgatva eljátssza nekem az egyszólamú dallamot. Mire megszokom, hogy jobb kézzel el tudok játszani már egy egész egyszerű dallamot, jönnek a kétkezes darabok. Traumatikus egyről a kettőre ugrani. Nem tudok lépést tartani ezzel az ugrással jó darabig. Mindkét kezemre kell figyelni, és még a kottára is. Gyakran előfordul, hogy a két kéz nem unisono játszik, utánozva egyik a másikat, hanem a bal kéz szólamában valami egészen más van leírva, mint a jobb kézben.

(16) „A lélek a test láthatatlan testrésze.”

(17) Az oviban délután csendespihenőt tartunk. Ilyenkor mindenki kivesz magának az ágytartóból egy ágyat. Az ágyak egyszerű szerkezetek, mégis nehezek és kényelmetlenek. Vasból vannak, és X alakban szétnyithatóak. Ekkorra kifeszül a rájuk húzott fehér vászon. A feszes vászonra lehet lepiheneni. Az óvónénik mindig azt mondják nekem, ha nem tudok elaludni és jelzem, hogy nem megy az alvás, hogy hunyjam le a szemem, mert akkor jön az álommanó és a szememre álomport hint. Lehunyom a szemem, de nem jön senki, aki álomport hintene a szemhéjamra. Hazudósak az óvónénik. Amikor egy időre kimennek a teremből, rögtön mindenki elkezd beszélgetni vagy zsebkendővel az orrát túrni. Sokkal jobban érezzük magunkat, hogy nem kell elaludni. Addig szemügyre veszem a játéksarokban a teásdobozokat: Lipton, Ceylon, olvasom. A lányok a babaházzal játszanak, és már főzni is tudnak. Szeretnék főzni tanulni, de én autókkal szoktam játszani, vagy az ovi újdonságát böngészem, a dínós magazint. Ebben az újságban dínókról szóló történetek vannak, és lehet hozzájuk matricakártyákat is gyűjteni. Szeretném, ha a szüleim befizetnének erre a lapra nekem. Ovi után egyszer közlöm ezt a kívánságomat anyuval, de ő azt mondja, hogy ez hülyeség.

*

Egyik nap megjelennek az oviban az új típusú ágyak. Ezek már nem vasrudakból készültek, hanem műanyagból. Szép kék a huzatuk, lyukacsosak, hogy szellőzzenek, és műanyag lábaik vannak. Amikor elérkezik a csendespihenő, ezekért megy a harc. Ezek után különösen utálok a vaságyakat. Nehezek, és ha nem vigyázok, becsípi az ujjaimat, mert összecsuklanak. Délután megint nem tudok elaludni. A hasamon fekszem, és valami újat érzek a hasam alatt. A fütyim megkeményedik, és a hason fekvés még jobban ingerli ezt a keménységet. Szeretnék megdugni egy lányt ebben az állapotban. Szeretnék észrevétlenül egy lány mellé osonni ezzel a könnyű, műanyag ággyal, és azt kívánom, bárcsak lenne ez a hajó egy könnyű bárka, ami a tengeri szélben Csenge mellé úszik. Az ágy nem változik hajóvá. Így viszont ügyelek arra, hogy az óvónénik ne vegyék észre, hogy feláll a fütyim. Magamra húzom a takarót és alvást színlelek.

(18) Horvátországban vagyunk. Novi vinodolski az a kis falu, ahova mindig felkanyargunk a Ladával. Imádom ezt a kis falut. Magas hegyek övezik, és látni paraszt néniket meg bácsikat. A nénik és a bácsik kedvesen mosolyognak vagy maguknak valók. Mind a két fajta embertípust kedvelem. A falu jellegzetessége, hogy csodálatos elhagyatott autóröncsok vannak itt. Az egyikben ugrálok, egy elhagyatott autóba benyitok: az ülések helyén már megkopott a szivacs. Beülök a kormány elé, és képzeletben vezetem. Persze, az autó nem indul. Indexelek.

Délutánonként lekanyargunk Rijekába. Autózás közben mindig megy valami vagány úti zene. Rijekában szoktunk fürdeni. Imádom ezt a strandot. Igaz, nagyon sziklás, úgyhogy vigyázni kell a sziklával, mert cakkosak. A hullámok a part közelében elég erősek, és ha nem kapaszkodom erősen, odavernek a sziklához. Egy kis öbölben szoktunk fürdeni, de most az ugrótoronyhoz kirándulunk. Az ugrótorony a legmenőbb dolog a strandon. Negyedóra, mire odasétálunk az apró kavicsokon. Kipróbálom mezítláb is a járást a kavicsokon, de a kavicsok élesek, fájnak a talpamnak. Visszaveszem a fürdőpapucsom. Negyedóra múlva odaérünk az ugrótoronyhoz. Félelmetesen néz ki ez az ugrótorony. Egy betonkolosszus. Két szintje van. Az első szintről csak a kezdők ugranak meg a

bénák. Ez olyan másfél, maximum három méter lehet. A második szint csak a menő! Hosszan tart a létrázás. A létrán zöld algacsomók himbálóz-
nak ide-oda. Gusztustalanok, és nem szeretném, hogy hozzám érjenek. A létra borzasztó rozsdás. A létra is gusztustalan, de azon fel kell mász-
ni, különben nem jutok fel a második szintre. A második szint olyan hat méter magas lehet. Ha lenézek a párkányról, borzasztó a mélység. Félek a mélységtől, illetve megijeszt ez a magasság. Nagyon félek attól, hogy nem rugaszkodom el eléggé a párkánytól, megcsúszom, és közben beverem a fejem az ugrótoronyba és szörnyethalok. Ez nem történik meg. A horvátok azt kiabálják mindig az ugráskor: ájde szkoccs! Han-
nával mi is azt kiáltjuk, hogy ájde szkoccs. Sokan befogják ugrás előtt az orrukát, hogy ne menjen bele a víz. Én nem fogom be az orromat; nem így szoktam. És nem szeretem, ha nem kapok levegőt. Utálom, ha nem kapok levegőt. Inkább csípje az orromat a sós víz, és menjen bele az orromba. Lenézek a mélybe, és veszek egy mély levegőt. Ugom. Fe-
gyelmezetten próbálom tónusban tartani a testemet, hogy lábujjhegyre érkezzem a becsapódáskor. Úgy simulok bele a hullámokba, mint angyal a viaszba. Ha sarokra érzek, megcsap a víz, mintha beton lenne. Egy nagyobb ugrásnál egészen leér a talpam a fenékiig. Megijeszt ez a leér-
kezés.

(19) Dömösön vagyok a kis Gáborral. Gáboréknak a Dunakanyarban van egy nyaralójuk, szép kilátással a Dunára. Gábor nagyon szereti a focit, és ismeri a focicsapatokat is. Nekem fogalmam sincs a focicsapatokról, de a bőrt én is szeretem rúgni. Kimegyünk a kapu elé, a poros útra vagy a kertjükben rúgjuk a labdát, passzolgatunk. Gábor ügyesebb, mint én, mert tud cselezni. Én csak megindulok a labdával és gyorsan futok vele. Nem tudok cselezni.

*

A reggeliket imádom Gáboréknál. Mindig van nagyon finom olasz keksz, ráadásul jókora adagok. Muolino bianco. Roppanós, kövér kekszek, amiket tejbe vagy teába lehet mártogatni. A kekszből jól befalok. Gá-

bor gyakran eszik chipset vagy ropit. Engem is megkínál, úgyhogy én is eszem belőlük. Mindkettőt borzasztó sósnak találok; a ropi, vonzó külseje ellenére néhány pillanat múlva a számban sós péppé válik, amit jobb nem vizontlátni.

*

Este felosonunk az emeletre. Viszünk magunkkal elemlámpát, és a fent levő matracokból sátrat alakítunk ki. A háromszög alakú tetőtérben háromszög alakú sátorba bújunk, és az elemlámpával látjuk egymás arcát. Gábor mesél a titkairól. A Pasába jár, és szerelmes egy lányba. Előrehaladt az ügy, mert egyszer már meg is csókolta Sárít. Kérdezem, milyen volt csókolózni, de nem tud pontosan beszámolni róla. Én is nagyon szeretnék csókolózni valakivel, de elmegy a kedvem tőle a Gábortól. Miért csókolóznék, ha nem tudom később valakinek elmondani, hogy milyen érzés volt?

*

A nyaraló teraszán ülünk, és ropogatunk valamit. Gábor a *Magyar Narancsot* olvassa, ebből felolvass egy apró hírt, ami engem nagyon megráz: a 13 éves Franciska hüvelyébe kisserácok szöges botot szúrtak, aminek következtében a 13 éves Franciska meghalt. Nem tudom pontosan, mi az a hüvely, de szörnyű hangzása miatt arra gondolok, hogy ez valami rémséges tett lehetett. Később megtudom, mi az a női hüvely. Egy darabig nem szeretnék *Magyar Narancsot* olvasni.

(20) Felszínes álomból ébredek. Elővett a köhögés. Nem is köhögés ez, hanem a roham. Borzalmasan száraz, és minden köhögésnél nagyon fáj. Szorítja a torkomat, és nem kapok levegőt. Köhögnöm kell, de nem tudom kiköhögni a köhöghetnémet. Uगतok, mint egy kutya. Kutya lettem, nem vagyok ember. Felkelek, és átrohanok anyuék hálósobájába. Nem kell mondani nekik, elég csak zajt csapni, mert tudják, miről van szó. Kruppos rohamom van. A fürdőszobába megyünk, anyu előkészíti a

perlátort. A perlátor egy szerkezet, amibe ha vizet töltünk, kis idő múlva párává alakítja. Ez a pára egy csövön jön ki, amit jól beszipok és belélegzem a kiáramló párát. Életet lélegzem. A köhögés még mindig fáj, de egy kicsit enyhül. A leopárdmintás pokrócot teríti rám anya, apám is melletttem figyel. Tudják, hogy túl fogom élni, az életem nem forog kockán, de érzik, hogy nagyon fáj. Ez már ki tudja, hanyadik roham. Szeretnék már mutálni, mert anyu azt mondja, hogy akkor kinövöm és nem jön több roham. Vannak, akik fordítva pipáznak.

(21) Kettes sorokba állítanak bennünket az óvónénik. A kiscsoport terme előtt vagyunk, a lépcsőházban. A sor végén állok egy barátommal. A kijárat felé fordítanak minket, mert arra fogunk elindulni a színházba. Eddig utolsók voltunk, most elsők leszünk a sorban. Utolsókból lesznek elsők, elsőkből pedig utolsók. Erre jövök rá. Úgy könyvelem el, mint a saját felfedezésemet, de talán már korábbi szentmiséken is hallhattam ezeket a sorokat. A felfedezés mindenesetre revelatív.

(22) Anyuval biciklizünk. Dimbes-dombos a vidék a tó körül; a tavon apró szigetek, földpötyök; az egyiket, amit Dzsungel-szigetnek neveztem el, és ami a Csigasziget mellett fekszik, egyik nyáron felderítettem. A földnyelvet sűrűn benötte a nád és a szúrós csipke, térdig ért a gaz. Tojásbéjakat találtam, ezenkívül nem sok érdekeset. Mikor kiúsztam a tóból, anya azt mondta, annyira össze van karcolva a hátam, mint egy térkép. Akkor sikerrel jártam és feltérképeztem a szigetet! Most elhagyjuk az apró dombokat, és a Hónig-pusztához érünk. Hónig egy zsidó volt a II. világháború előtt, akinek volt elég pénze vagy ismerőse ahhoz, hogy Svájcba meneküljön a nácik elől. A tulajdonát hátrahagyta, és a környéket róla nevezték el. Az elhagyott istállókhöz érünk, mikor egy kátyún tekerem át, és leesik a lánc. Megfordítom a biciklit, hogy könnyebb legyen visszatenni a láncot. Egy perc múlva már fel is teszem a leugrott láncot a helyére. Nagyon olajos a kezem, de nincs szappan, se víz a közelben. Anyám azt mondja, hogy dörzsöljem be a tenyerem porral. Por az van bőven, sőt, szinte csak az van. Menet közben a biciklik is porfelhőket eregettek. Azt mondom anyámnak, hogy szeretném én is így feltalálni

magamat minden helyzetben. Anyu azt mondja, hogy ehhez kell még némi tapasztalat, de előbb-utóbb menni fog.

(23) Nem tudok masnit kötni. Nem tudom befűzni a cipőmet. Mindig meg kell kérni valakit, hogy kösse be a cipőmet. Nem szeretem a fűzős cipőket, mert nem tudom bekötni a lábamon. A tépőzárásokat és a bebújásokat kedvelem. Szeretem, mikor anyu beköti nekem a cipőmet. Utána ad egy puszit az arcomra, és elmegy dolgozni. A Bence anyukája mindig a Bence szájára adja a puszit. Nekem nagyon furcsa ez a szájrapuszi. Örülök, hogy anyu nem ad a szájamra puszit. A szájamat evésre használom, vagy amikor macikávét iszom, vagy fűtyülni tanulok vele, de a fűtyülés még nem megy. És káromkodni is szeretek a számmal, nyelvemen élvezettel pörgetem, hogy fasz meg kurva, de anyu ne csókolja meg a számat!

(24) „Brümbrüm.“ „Ka.“ Kétéves koromig nem mondtam mást, csak ezt a két szót. Ezek szerint kevés szóval is le lehet írni a világot. Vagy még szavak sem kellene hozzá. Akkor viszont túl beszédes voltam.

(25) Az öltözőben ötpercenként biztonsági pisilést tartok. Meggyőződöm róla, hogy az egyórás edzés alatt bizonyosan nem kell kikéretőznöm pisilni. Egyrészt mindig érzem, hogy van pár csöpp, amit kiadhatnék magamból, másrészt addig sem vagyok az öltözőtérben. Az öltözőben a Czakó ikrek arról beszélnek, hogy milyen technikával tudnak egy perc alatt több faszt rajzolni, mint a másik. Vagy az is előfordult már, hogy a Czakó ikrek és Ágoston az éppen beérkező zsidó Bálintot meg-rángatták. Elvégre zsidó. Miért is ne? Aki zsidó, azt meg lehet rángatni. De azt is megtudom, hogyan kell Molotov-koktélt házilag elkészíteni, ha 2006-ban tüntetni megy az ember. Talán egyszer kipisilem magamból a szorongást. Mindenesetre pár pillanatra megkönnyebbülök. A dzsúdóban megélt állandó fegyelem elterel. Eltereli a figyelmem, addig sincs időm szorongani, és addig sem vagyok magammal, mert sokszor nehezen tudok megbirkózni magammal. Egyedül érzem magam. Új technikát mindig lehet tanulni; azt is érdemes megfigyelni, kinek milyen a testszaga, a járása, ki mennyire agresszív vagy technikás vagy ravasz

földharcnál; állásharcnál mindig elvázom, mert egyszerűen nem vagyok elég technikás, ellenben merev vagyok, szögletes és nem merek akciót elindítani. Félkörben ülnek a többiek, és néznek, ahogy ügyetlenkedem az ellenféllel. Folyton begyullad az egyik lábkörmöm. Pontosabban nem a köröm, hanem a körömágy. Földharcnál ez különösen kellemetlen, hiszen az ember térden, a két lábával tapossa a tatamit, így áll ellent az ellenfél nyomásának. Zsolt bácsit megkérdem, nincs-e ragtapasza, mert nagyon vérzik a lábujjam. Kis pihenőben részesülök, és Zsolt bácsi hoz a hátsó helyiségből ragtapaszt. Zsolt bácsi személye mindig tiszteletet parancsoló. Szeretem, hogy ő is bemelegít, nem csak vezényel, hogy ő is dzsúdógit hord; hatalmas mellszőre van, ez azt jelenti, hogy nagyon felnőtt. Leápolja a lábamat, és megyek is vissza küzdeni.

*

Újabbán a TF-re járok edzeni. Itt másfél órásk az edzések, sokkal többen vannak, és jóval keményebb is az óra. Az első hetekben iszonyú izomlábam van. Erősítünk, van technikagyakorlás és küzdelmek is. Küzdelmek közben vigyázni kell még arra is, hogy mások ne essenek ránk, mert kicsi a tér, és a felnőttek mellettünk gyakorolnak. Borzalmas testekkel találkozom. Van, aki annyit dohányzik, hogy már én fulladok tőle. Párolog. Van, aki szimplán kövér és undort kelt bennem. Vagy akinek ragyás az arca. Könnyű ellenfél vagyok, mert csak 75 kilót nyomok. Sokan legyőznek. Átmennek rajtam. Olyan egy idő után, mintha úthengereltek volna. Persze ott a tudat, hogy az erősebb ellenfelektől fejlődöm. Próbálgatom a határaitam: tudom-e fél perccig lekopogás nélkül tartani a fojtást vagy a karfeszítést? Nem török el a karom, nem is fulladok meg; egyre erősebbnek érzem a nyakamat, az alkarom pedig vastagszik. Egy év után a girjázás meg se kottyan. A szájhősök elvéreznek, ez öt perc alatt kiderül. Van egy nyújtópad, amihez néha hozzá lehet jutni – ilyenkor édes ám a pihenés! Lefeszítem a lábfejeimet, rögzítem őket, majd átfordulok a paddal együtt, és nyúlik a gerincem, végigropognak a csigolyák. Közben még zihálok az előző erősítéstől, és izzadok, mint egy gebe, csak úgy párolog ki a testhő a hajtókámon.

Edzés vége van, mindenki hullafáradt és kimerült. Le kell feküdnünk a tatamira. Mindenki ledől a szőnyegekre. Bandi, az edző megkéri Gyulát, hogy kapcsolja le a villanyt. Kioltják a neontengert. Csak fekszünk a sötétben vagy öt percig, én álomba is merülhettem röviden. Proletár meditáció. Csodaszép, hogy ilyen mélységei vannak ennek a sportnak. Mert hát nem is sport, az a megfejtés, hanem önvédelmi harcművészet. Ez egy filozófia, nem termékek eladására és a szabadidő profittermelő eltöltésére kondicionálják az embereket. Ezekben a mozgásképletekben gondolatok rejlenek. Büntetést kap, aki eltalálja a játék focizás közben a terem egyik falán lógó Kano-képet¹. Szentségtörés ez, értem én.

(26) A rácsos ágyban fekszem. Anyám előttem az íróasztalnál ül és dolgozik. Iratokat rendez egybe, számlákat könyvel, e-maileket ír. Magam elé meredek, és belém hasít a felismerés, hogy egyszer meg fogok halni. Nem tudom, milyen lesz, de akkor már nem leszek. Olyan ürességet érzek, ami fekete és szürke, alakatlan, torz szélekkel, mint a zuhanós álmaid végén. Visszatérő álmom a zuhanás. Felmászom egy magas épületre, és leesek onnan. Tudom, hogy le fogok esni, de nem kerülhetem el az álom végét. Hintázom a magasból, és lezuhanok. Nem tudom, mi a halál. Nem ismerem, de félek tőle. Nem ismerem, ezért félek tőle. Ha ismerném a halált, nem félnék már annyira tőle. Befordulok a falnak és próbálok elaludni.

(27) Logorrhéa. Ha van szó, ami nem illik rám, akkor ez csak az lehet. Szófosástól nem szenvedek. Igaz, az unalmas órákon az iskolapadban imádok diskurálni és csevegni a többiekkel, beszólogatni, félbeszakítani az órát, de ez mégsem se füle, se farka monológ, ez egyszerűen csak az idő elütése, a közösségben rám törő egyedüllét elleni védekezés. Inkább kóros hallgatagságban szenvedek. Egyszer meg is kérdezi Matyi apja Dobogókőn a kocsiiban, hogy én mindig ilyen hallgatag szoktam-e lenni. Nagyon bánt a kérdés, mert tapintatlan. És azt feltételezi, hogy

¹ Dr. Jigoro Kano a dzsúdó megalapítója. A japán harcművészetekből alakította ki önálló önvédelmi rendszerét a 19. század végén.

csak az az értelmes ember és a jó társaságban együtt töltött idő, ami folyamatosan beszédben-locsogásban telik. Hát nem. Inkább szeretem figyelni, mit mondanak az emberek. És azt hogyan mondják. Mik a reakciók. A hallgatás nem jelenti, hogy ne követném a szemem előtt zajló eseményeket és a beszéd menetét. Együtt gondolkodom velük. Egyszer olvastam egy laoszi közmondást, miszerint a szavakkal éppúgy kell takarékoskodni, mint a fonállal a takácsnak. Hogy miért áll fenn ez az analógia, miért olyan kínzóan szükségszerű éppúgy a szavakkal is takarékoskodni, nem érttem. Mert hogy a fonál elfogy, az egyszer biztos. Az is, hogy valószínűleg drága. De a szó nem fogy el. Újratermelhető. Azért maradhatott meg ez ilyen élesen, mert sváb vagyok. Tehát, bár nincs feltétlenül megindokolva, de takarékoskodni kell. Zsigerekig hatolóan be kell osztani. Ha valamiből túl sok van, vagy pazaroltál, jön a lelkiismeret-furdalás. Ami drága, az nem nekünk való. Majd máskor, legközelebb, ami egyet jelent a soha semmikorral. Mégis, mennyivel jobban hangzik, hogy ott lebeg az elváráshorizontunkon, hogy egyszer eljön az az idő, amikor megvesszük ezt vagy azt. Mert megtehetjük. Nagyon hálás és boldog voltam azon emberek társaságában, akiknél ez az önként magamra kényszerített hallgatagság vagy a reflexzé vált hallgatás feloldódott, és el tudtam merülni a saját szavaimban is, mert az illető figyelt rám és őszintén kíváncsi volt arra, mit is gondolok. A barátaim, apu, anyu, Gálja mama, jó tanárok, a szerelmem.

(28) Karcsi bácsihoz járok fel szolfézsórára. A gimiből egyenesen órák után felmegyek hozzá, elhaladok a Vasas előtt, aztán egy meredek utcán felbaktatok. Jó párszor annyira kell már pisilnem, hogy nem tudom megvárni, mire Karcsi bácsi ajtót nyit, úgyhogy a panel oldalába végzem a szükségletemet. Karcsi bácsi pedáns tanítómester, mindig felrója, ha pár percet kések, amit úgy szokott mondani: *Meglesz ennek még a böjtje!* Anyát is tanította hosszú éveken át az általánosban, és azt mondta, hogy a rosszcsont sráccokat a fülüknél fogva húzta fel, hogy jobb belátásra bírja őket. Engem ilyen kiváló pedagógiai módszerekkel nem készítet jobb belátásra. Magamtól is belátom, ami tagadhatatlan: bár sokszor megpróbáltam, nem tudom élvezettel énekelni Tegzes György *Hétfokú olvasó-*

gyakorlatának I. kötetéből az eredetileg-népdal-volt-Tegzes-nyomán-műdal-lett-alkotásokat. A probléma négyes: nem tudok jól szolmizálni (1); éppen mutálok, a hangom elképesztően kiszámíthatatlanul össze-vissza csúszkál (2); Karcsi bácsi zenei ízlése Tegzes Györgytől Bárdos Lajoson át Kodály Zoltánig terjed (3); a negyedik már összefügg a harmadikkal: nem gyakorlom a feladott olvasógyakorlatokat (4). Megtanuljuk, hogy van kupolás szerkezetű népdal, meg ereszkedő. Az ereszkedő szerkezetű népdal a gyakoribb, a kupolás pedig modern inkább. Karcsi bácsi egy hamis pianínón adja meg mindig az alaphangot, majd, miután eltértem tőle, pontszerűen beszúrja az éneklendő hangot. Mivel hamis a zongora, kétszeres a csúszkálás. Gimi után ilyenkor, péntekenként eleve nagyon fáradt vagyok, ezért többször is előfordul, hogy szórakozottan elnevetem magam, annyira nem megy ez a szolfézs. 55 perc küszködés után jön a megváltás, sütemény formájában. Karcsi bácsi mindig összekészít valamilyen gyári kekszet, vagy olyat, amit a felesége sütött. Ezek finomak, édesek. Néha az az érzésem, hogy csak a sütikért járok szolfézsórára. Meg hogy könnyítsek magamon a panel mellett.

(29) Számítógépen tanulok írni. Elkezdek egy szöveget. Előtte a nyáron írógépen tanultam írni; nagyon erősen kellett leütni minden egyes billentyűt, hogy rányomja a gép a betűt a lapra. Itt nem kell ütni a billentyűket, de az egyszerűség kedvéért nem írok szóközöket. Bosszantó, hogy minden egyes szó ürességet von maga után. Apu azt mondja, ezt az írásomat nehéz elolvasni.

(30) Furulyázunk. A főoktatásban mindig elővesszük furulyáinkat és fújjuk. Tehát nem tanuljuk. Le kell utánozni Edit néni mozdulatait, de hogy milyen sorrendben vannak a hangok a furulyán, azt én nem tudom, mert nem tanítottak meg rá. Mivel nem értem, nem is élvezem a dolgot. Hangszernek hangszer, tehát izgalmas – mégsem tetszik a hangszíne, és nem tudom rendesen megszólaltatni. Ezt persze fokozza, hogy a furulyám repedt; ami repedt, az nem szól egészen szépen. Egy ideig utánzom Edit néni mozdulatait, mikor két csoportra osztja az osztályt, hogy kánonba tudjuk fújni, akkor már elveszek a hangkavalkádban. Dühös le-

szek, mert vagy nem megy át rendesen a levegő a furulyán, valami kosztól biztosan eldugult, vagy nem fogom le teljesen a lyukakat. Sehogysé jó ez! A legjobban ilyenkor azt élvezem, amikor össze-vissza fújkhálhatom a furulyámat. Ezzel viszont nem vagyok egyedül. Ki várja el tőlünk, hogy egy néhány perc után váltig nyálás fadarabot örömmel vegyünk a kezünkbe és fegyelmezetten fújkháljuk azt? A srácokkal itt renitensnek számítunk, vagy ahogy Edit néni fogalmaz, penetráns ez a viselkedés, de hát sikeresen meghekkeljük a főoktatást – a szorgalmas furulyatanoncok oktatásából teljesen kakofónia lesz. Itt is sípol valaki, meg ott is köpköd valaki a furulyájába, de a lényeg, hogy mindenki fújja a maga nótáját.

- (31) Úszunk a ladományi halastóban.
Csak felpattantunk a bringára, semmi cucc nélkül.
Törölköző nincs, de süt a nap.
Gyorsabban megy a szárítkozás, ha futunk.
Fájdalmas a futás, de hasznos.
Ide-oda himbál, itt is fáj, ott is fáj.
Érthető, miért futnak az emberek ruhástul.
Legközelebb hozzunk törölközőt!